UCHWAŁA NR IX/80/2024
RADY MIASTA BOLESŁAWIEC

z dnia 27 listopada 2024 r.

w sprawie przyjęcia „Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej na lata 2024 – 2030”

Na podstawie art. 18 ust.2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (tj. Dz.U. z 2024 poz. 1465 z późn.zm.) oraz art. 6 ust.2 pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (tj. Dz.U. z 2024 poz. 1673 z późn. zm.)

Rada Miasta Bolesławiec
uchwala, co następuje

§ 1. Przyjmuje się „Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej na lata 2024 – 2030” w brzmieniu określonym w załączniku do uchwały.

§ 2. Traci moc Uchwała Nr XXVII/315/2021 Rady Miasta Bolesławiec z dnia 24 lutego 2021 r. w sprawie „Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2021 – 2025”.

§ 3. Wykonanie uchwały powierza się Prezydentowi Miasta Bolesławiec.

§ 4. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady Miasta
Bolesławiec

Łukasz Jaźwiec

Załącznik do uchwały nr ..
Rady Miasta Bolesławiec
z dnia……..

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej na lata 2024 – 2030

Spis treści:

I. WPROWADZENIE ……. 3

I.1. Podstawy prawne Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej na lata 2024 – 2030.....4

I.2. Definicja i krótka charakterystyka zjawiska przemocy domowej…5

I.3. Procedura „Niebieskie Karty” …… 7

II. Aktualna diagnoza zjawiska przemocy domowej..... 11

II.1. Diagnoza zjawiska przemocy domowej na terenie miasta Bolesławiec na podstawie analizy realizacji „Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2021-2025”……. 15

III. Cele Programu……..... 19

III.1. Adresaci Programu…… 26

III.2. Realizatorzy Programu……..…… 26

III.3. Finansowanie Programu i monitoring…….26

I. WPROWADZENIE

Przygotowanie i realizacja Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej należy do zadań własnych gminy w ramach tworzenia gminnego systemu przeciwdziałania przemocy domowej i wynika wprost z treści art. 6 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy domowej.
W Gminie Miejskiej Bolesławiec, od 2010 roku były realizowane programy na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie i ochrony osób jej doświadczających. Aktualnie obowiązujący Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2021 – 2025 realizowany w oparciu o Uchwałę Nr XXVII/315/2021 Rady Miasta Bolesławiec z dnia 24 lutego 2021 r. w sprawie „Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2021 – 2025" skupiał się na działaniach podmiotów samorządowych i organizacji pozarządowych podejmowanych na rzecz ograniczenia i zapobiegania zjawisku przemocy. Działania miały charakter profilaktyczny i edukacyjny, pomocowy, wspierający i wzmacniający osoby wymagające pomocy.

W związku z nowelizacją ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy domowej i wejściu w życie Rządowego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej na lata 2024–2030 zaistniała potrzeba wprowadzenia modyfikacji i opracowania nowego Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej. Korespondując z aktywnościami podejmowanymi przez wskazane podmioty w latach ubiegłych, Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej na lata 2024 – 2030 nadal będzie służyć rozwojowi wsparcia społecznego dla osób doznających przemocy, tworzyć nowe rozwiązania i warunki podnoszące poziom świadomości społecznej nakierowanej na zjawisko przemocy.

W Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 roku, w rozdziale drugim pt. „Wolności, Prawa i Obowiązki Człowieka i Obywatela" wymienione są zasady zapewniające każdemu nietykalność osobistą i cielesną oraz ustanawia na ich straży - władze publiczne. Konstytucja przyznaje każdemu prawo żądania od organów władzy publicznej szczególnej ochrony dziecka przed przemocą, okrucieństwem, wyzyskiem i demoralizacją.

Dokumentem regulującym szczegółowo działania dotyczące przemocy jest cytowana wyżej ustawa o przeciwdziałaniu przemocy domowej. Poza definicją przemocy domowej, określono w niej zadania organów administracji rządowej i jednostek samorządu terytorialnego w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej, zasady postępowania wobec osób doznających przemocy domowej oraz zasady postępowania wobec sprawców przemocy.

Należy podkreślić, iż według polskiego prawa przemoc wobec najbliższych jest przestępstwem ściganym z urzędu. Wszystkie instytucje państwowe i samorządowe, które w związku ze swą działalnością powzięły informację o możliwości popełnienia przestępstwa ściganego z urzędu, są zobowiązane niezwłocznie zawiadomić o tym prokuratora lub Policję. Zaniechanie tego obowiązku może skutkować odpowiedzialnością karną.

I.1. Podstawy prawne Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej na lata 2024 – 2030

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej na lata 2024 – 2030 został opracowany w oparciu o akty prawne, które określają obowiązek opracowania i realizacji gminnego programu przeciwdziałania przemocy domowej i ochrony osób doznających przemocy domowej oraz precyzują procedurę postępowania w przypadku podejrzenia przemocy:
- ustawa z dn. 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (tj. Dz.U. z 2024 poz. 1673 z późn. zm.),
- ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (tj. Dz.U. z 2024 poz. 1465 z późn.zm.),
- uchwała nr 205 Rady Ministrów z dnia 9 listopada 2023 r. w sprawie ustanowienia Rządowego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej na lata 2024–2030.

W ramach Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej na lata 2024 – 2030 realizowane będą działania skierowane zarówno do społeczności Bolesławca, jak i do poszczególnych osób doznających przemocy domowej. Program jest równocześnie realizacją obowiązku tworzenia gminnego systemu przeciwdziałania przemocy domowej.
Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej na lata 2024 – 2030 realizuje cele

i wpisuje się w nadrzędny program „Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Miejskiej Bolesławiec na lata 2016 – 2025”.

I.2. Definicja i krótka charakterystyka zjawiska przemocy domowej

Przemoc i agresja wpływa na życie i funkcjonowanie całych rodzin jak i ich poszczególnych członków. W cytowanej wyżej ustawie definicja przemocy domowej została rozszerzona i brzmi następująco:
„Przemoc domowa to jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie, wykorzystujące przewagę fizyczną, psychiczną lub ekonomiczną, naruszające prawa lub dobra osobiste osoby doznającej przemocy domowej, w szczególności:
- narażające tę osobę na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia lub mienia,
- naruszające jej godność, nietykalność cielesną lub wolność, w tym seksualną,
- powodujące szkody na jej zdrowiu fizycznym lub psychicznym, wywołujące u tej osoby cierpienie lub krzywdę,
- ograniczające lub pozbawiające tę osobę dostępu do środków finansowych lub możliwości podjęcia pracy lub uzyskania samodzielności finansowej,
- istotnie naruszające prywatność tej osoby lub wzbudzające u niej poczucie zagrożenia, poniżenia lub udręczenia, w tym podejmowane za pomocą środków komunikacji elektronicznej”.

Z definicji tej wynika, że przemoc domowa to ogólne określenie zachowań osób chcących uzyskać przewagę nad inną osobą, z którą mają albo miały bliskie stosunki lub stosunki rodzinne i chcący tę osobę kontrolować. Jest więc to seria zdarzeń, w których dochodzi do złego traktowania fizycznego i psychicznego ofiary. Przemoc domowa nie zawsze jest łatwa do rozpoznania. Powszechnie przyjmuje się, że jest to działanie:

a) intencjonalne i skierowane przeciwko innym osobom, co oznacza zamierzone działanie lub zaniechanie mające na celu całkowitą kontrolę nad ofiarami;
b) naruszające prawa i dobra osobiste ofiar, sprawca - wykorzystując swoją przewagę narusza podstawowe prawa człowieka, np. prawo do nietykalności fizycznej, godności, szacunku;
c) wykorzystujące wyraźną asymetrię sił, ofiara - jest słabsza, a sprawca silniejszy;

d) powodujące ból i cierpienie, sprawca - naraża zdrowie i życie ofiar na poważne szkody, co powoduje, że ofiary mają mniejszą zdolność do samoobrony.

Ustawodawca określa szczegółowo kogo należy rozumieć jako osobę doznającą przemocy domowej tj.:
- małżonka, także w przypadku gdy małżeństwo ustało lub zostało unieważnione oraz jego wstępnych, zstępnych, rodzeństwo i ich małżonków,
- wstępnych i zstępnych oraz ich małżonków,
- rodzeństwo oraz ich wstępnych, zstępnych i ich małżonków,
- osobę pozostającą w stosunku przysposobienia i jej małżonka oraz ich wstępnych, zstępnych, rodzeństwo i ich małżonków,
- osobę pozostającą obecnie lub w przeszłości we wspólnym pożyciu oraz jej wstępnych, zstępnych, rodzeństwo i ich małżonków,
- osobę wspólnie zamieszkującą i gospodarującą oraz jej wstępnych, zstępnych, rodzeństwo i ich małżonków,
- osobę pozostającą obecnie lub w przeszłości w trwałej relacji uczuciowej lub fizycznej niezależnie od wspólnego zamieszkiwania i gospodarowania,
- małoletniego,
– wobec których jest stosowana przemoc domowa.
Przez osobę doznającą przemocy domowej należy także rozumieć małoletniego będącego świadkiem przemocy domowej.

Przemoc domowa może przybierać różne formy. Spośród nich wyróżnia się:

Fizyczna - naruszanie nietykalności fizycznej.

Przemoc fizyczna jest intencjonalnym zachowaniem powodującym uszkodzenie ciała lub niosącym takie ryzyko, np.: popychanie, szarpanie, ciągnięcie, szturchanie, klepanie, klapsy, ciągnięcie za uszy, włosy, szczypanie, kopanie, bicie ręką, pięścią, uderzenie w twarz - tzw. "policzek", przypalanie papierosem, duszenie, krępowanie ruchów, itp.;

Psychiczna - naruszenie godności osobistej.

Przemoc psychiczna zawiera przymus i groźby np.: obrażanie, wyzywanie, osądzanie, ocenianie, krytykowanie, straszenie, szantażowanie, grożenie, nieliczenie się z uczuciami, krzyczenie, oskarżanie, obwinianie, oczernianie, czytanie osobistej korespondencji, ujawnianie tajemnic, sekretów, wyśmiewanie, lekceważenie, ujawnianie nagrań bez zgody itp.;

Przemoc psychiczna jest najczęstszą formą przemocy i jest trudna do udowodnienia.

Seksualna - naruszenie intymności.

Przemoc seksualna polega na zmuszaniu osoby do aktywności seksualnej wbrew jej woli, kontynuowaniu aktywności seksualnej, gdy osoba nie jest w pełni świadoma, bez pytania jej o zgodę lub gdy na skutek zaistniałych warunków obawia się odmówić. Przymus może polegać na bezpośrednim użyciu siły lub emocjonalnym szantażu. np.: wymuszanie pożycia, obmacywanie, gwałt, zmuszanie do niechcianych praktyk seksualnych, nieliczenie się z życzeniami partnerki/partnera, komentowanie szczegółów anatomicznych, ocenianie sprawności seksualnej, wyglądu, itp.

Ekonomiczna - naruszenie własności.

Przemoc ekonomiczna wiąże się celowym niszczeniem czyjejś własności, pozbawianiem środków lub stwarzaniem warunków, w których nie są zaspokajane niezbędne dla przeżycia potrzeby np.: niszczenie rzeczy, włamanie do zamkniętego osobistego pomieszczenia, kradzież, używanie rzeczy bez pozwolenia, zabieranie pieniędzy, przeglądanie dokumentów, korespondencji, dysponowanie czyjąś własnością, zaciąganie pożyczek "na wspólne konto", sprzedawanie osobistych lub wspólnych rzeczy bez uzgodnienia, zmuszanie do spłacania długów, itp.

Zaniedbanie - naruszenie obowiązku do opieki ze strony osób bliskich.

To forma przemocy ekonomicznej i oznacza np.: nieprzekazywanie środków na utrzymanie, pozbawianie jedzenia, ubrania, schronienia, braku pomocy w chorobie, nieudzielenie pomocy, uniemożliwianie dostępu do miejsc zaspokojenia podstawowych potrzeb: mieszkania, kuchni, łazienki, łóżka, itp.

Wspólną cechą tych wszystkich zjawisk jest chęć podporządkowania sobie i wykorzystywania słabszej strony przez silniejszą.

I.3. Procedura „Niebieskie Karty”

Procedura „Niebieskie Karty” to czynności prowadzone w związku z uzasadnionym podejrzeniem wystąpienia przemocy w rodzinie. Rozpoczęcie procedury ma za zadanie przede wszystkim szybkie uruchomienie działań podnoszących stan bezpieczeństwa ofiar przemocy, a kontynuowanie tych działań ma na celu udzielenie potrzebnej pomocy do momentu, aż przemoc w danym środowisku przestanie występować.

Wszczęcie procedury następuje z chwilą wypełnienia formularza „Niebieska Karta – A" w przypadku uzasadnionego podejrzenia stosowania przemocy domowej lub zgłoszenia dokonanego przez świadka przemocy domowej.
Osobami wszczynającymi procedurę „Niebieskie Karty" mogą być wyłącznie przedstawiciele określeni w ustawie o przeciwdziałaniu przemocy domowej tj. pracownik socjalny i asystent rodziny jednostek organizacyjnych pomocy społecznej; funkcjonariusz Policji, żołnierz Żandarmerii Wojskowej, przedstawiciel gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, przedstawiciel oświaty, przedstawiciel ochrony zdrowia, przedstawiciel organizacji pozarządowych działających w obszarze przeciwdziałania przemocy.
Wszczęcie procedury następuje przez wypełnienie formularza „Niebieska Karta – A" przez przedstawiciela jednego z wyżej wspomnianych podmiotów, które mają do tej czynności uprawnienia. W przypadku podejrzenia stosowania przemocy domowej wobec małoletniego lub osoby nieporadnej ze względu na wiek, stan psychiczny lub fizyczny działania w ramach procedury przeprowadza się w obecności rodzica (dot. w szczególności małoletnich), opiekuna prawnego lub faktycznego. W sytuacji gdy podejrzewa się, że osobami stosującymi przemoc domową wobec małoletniego lub osoby nieporadnej są rodzice, opiekunowie prawni lub faktyczni, działania w ramach procedury przeprowadza się w obecności pełnoletniej osoby najbliższej w rozumieniu Kodeksu karnego lub pełnoletniej osoby wskazanej przez małoletniego lub osobę nieporadną. Działania z udziałem osób małoletnich doznających przemocy domowej przeprowadza się, w miarę możliwości, w obecności psychologa.
Po wypełnieniu formularza „Niebieska Karta – A" osobie doznającej przemocy domowej przekazuje się formularz „Niebieska Karta-B". Formularz ten zawiera pouczenie dla osób dotkniętych przemocą domową oraz informację o placówkach udzielających bezpłatnej pomocy ofiarom przemocy domowej. W przypadku małoletniego, formularz „Niebieska Karta — B" przekazuje się rodzicowi, opiekunowi prawnemu lub faktycznemu, a w przypadku, gdy sprawcami przemocy wskazani są rodzice – osobie najbliższej lub pełnoletniej osobie wskazanej przez małoletniego.

Wypełniony formularz „Niebieska Karta – A" niezwłocznie, nie później niż w terminie 5 dni roboczych od dnia wszczęcia procedury, przekazuje się do zespołu interdyscyplinarnego.
Formularz „Niebieska Karta – A" niezwłocznie, nie później niż w terminie 3 dni roboczych od dnia jego otrzymania przez zespół interdyscyplinarny, przekazywany jest grupie diagnostyczno-pomocowej.

Grupa diagnostyczno-pomocowa, na podstawie informacji zawartych w formularzu „Niebieska Karta – A", dokonuje diagnozy sytuacji w związku z podejrzeniem stosowania przemocy domowej oraz podejmuje działania mające na celu zapewnienie bezpieczeństwa osobie doznającej przemocy domowej i zatrzymania przemocy domowej albo rozstrzyga o braku zasadności podejmowania działań.

Osobę doznającą przemocy domowej zaprasza się na posiedzenie grupy diagnostyczno-pomocowej. Na spotkaniu analizuje się sytuację w związku z podejrzeniem stosowania przemocy domowej i we współpracy z osobą doznającą przemocy domowej, opracowuje indywidualny plan pomocy albo rozstrzyga o braku zasadności podejmowania działań.
Na spotkaniu wypełniany jest formularz „Niebieska Karta – C" w którym zawarte są ustalenia i propozycje działań pomocowych uwzględniające zapewnienie bezpieczeństwa osobie doznającej przemocy domowej i poprawę jej sytuacji życiowej.

Osoba, wskazana w procedurze jako stosująca przemoc domową, jest z kolei wzywana na spotkanie grupy diagnostyczno – pomocowej. W jej obecności dokonuje się analizy sytuacji w związku z podejrzeniem stosowania przemocy domowej i na podstawie informacji zawartych w formularzu „Niebieska Karta – D" dokonuje ustaleń dotyczących dalszych działań, zobowiązując osobę stosującą przemoc domową do ich realizacji w celu zmiany jej postępowania.
Nowelizacja ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej określiła procedurę kierowania przez zespół interdyscyplinarny osób stosujących przemoc do uczestnictwa w programach korekcyjno – edukacyjnych.
Zakończenie procedury „Niebieskie Karty" następuje w przypadku ustania przemocy domowej i uzasadnionego przypuszczenia, że zaprzestano dalszego stosowania przemocy domowej lub rozstrzygnięcia o braku zasadności podejmowania działań.
O zakończeniu procedury powiadamia się podmioty, które w niej uczestniczyły. Procedura „Niebieskie Karty" przeprowadzana jest niezależnie od innych rodzajów postępowań w szczególności postępowania karnego, cywilnego czy rodzinnego.
Aktualizacja ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej wprowadza również po zakończeniu procedury „ Niebieskie Karty" 9 – miesięczny monitoring grupy diagnostyczno-pomocowej. Grupa w tym czasie podejmuje działania, w szczególności analizuje i ocenia sytuację osób w stosunku do których była prowadzona procedura „Niebieskie Karty".

Oficjalnych informacji na temat występowania przemocy domowej w Polsce dostarcza procedura „Niebieskie Karty". Wszystkie „Niebieskie Karty A" niezależnie od sporządzającego je podmiotu lub miejsca ich wypełnienia (np. Policja, placówka oświaty, OPS) wpływają do zespołu interdyscyplinarnego. W skład zespołu interdyscyplinarnego zgodnie z ustawą o przeciwdziałaniu przemocy domowej wchodzą przedstawiciele:
- jednostek organizacyjnych pomocy społecznej;
- gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych;
- Policji;
- oświaty;
- ochrony zdrowia;
- organizacji pozarządowych;
- kuratorzy sądowi.

Na wniosek Żandarmerii Wojskowej w skład zespołu mogą wchodzić również jej przedstawiciele, jeżeli Żandarmeria Wojskowa złoży taki wniosek do wójta, burmistrza albo prezydenta miasta w związku z zamieszkiwaniem na obszarze gminy żołnierza pełniącego czynną służbę wojskową.
W skład zespołu interdyscyplinarnego mogą wchodzić także prokuratorzy oraz przedstawiciele innych podmiotów działających na rzecz przeciwdziałania przemocy domowej.
Do zadań zespołu interdyscyplinarnego należy tworzenie warunków umożliwiających realizację zadań z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej oraz integrowanie i koordynowanie działań podmiotów pracujących w tym obszarze.

Zespół interdyscyplinarny działający przy Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Bolesławcu działa na podstawie Zarządzenia NR 207/2023 Prezydenta Miasta Bolesławiec z dnia 14 września 2023 r. w sprawie powołania zespołu interdyscyplinarnego do spraw przeciwdziałania przemocy domowej.

Aktualnie w skład Zespołu wchodzi 19 członków będących przedstawicielami następujących instytucji:
- Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Bolesławcu (4 osoby),
- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Bolesławcu (1 osoba),
- Komenda Powiatowa Policji w Bolesławcu (2 osoby),
- Urząd Miasta Bolesławiec – Wydział Oświaty (1 osoba),
- Starostwo Powiatowe (2 osoby),
- Prokuratura Rejonowa w Bolesławcu (2 osoby),

- Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Bolesławcu (1osoba),
- Sąd Rejonowy w Bolesławcu (2 osoby),
- Szpital Wojewódzki dla Nerwowo i Psychicznie Chorych w Bolesławcu (1 osoba),
- Zespołu Opieki Zdrowotnej, Szpital św. Łukasza w Bolesławcu (1 osoba),
- stowarzyszenia z terenu miasta Bolesławiec (2 osoby).

Posiedzenia zespołu interdyscyplinarnego odbywają się w zależności od potrzeb, nie rzadziej niż raz na 2 miesiące.
Istotną rolę w systemie przeciwdziałania przemocy odgrywa Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Bolesławcu, ze względu na fakt, iż zapewnia obsługę organizacyjno - administracyjną i finansową zespołu interdyscyplinarnego. Pracownicy socjalni każdorazowo wchodzą w skład, grup diagnostyczno – pomocowych prowadzących procedurę w stosunku do każdej przyjętej „Niebieskiej Karty A".
Zgodnie z ustawą o pomocy społecznej, przemoc w rodzinie jest jednym z powodów udzielania pomocy społecznej, dodatkowo gminy - przypisane im ustawowo zadania własne w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej - realizują przy wykorzystaniu jednostek organizacyjnych pomocy społecznej, stąd Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Bolesławcu aktywnie uczestniczy przy realizacji wszystkich działań podejmowanych w związku z przemocą domową.

II. Aktualna diagnoza zjawiska przemocy domowej

Skrajnie negatywnym elementem w relacjach międzyludzkich jest przemoc, szczególnie przemoc występująca między domownikami.
Rokrocznie instytucje pracujące w obszarze przeciwdziałania przemocy domowej dokonują analiz co do rodzajów i rozmiarów występowania przemocy na określonym terenie czy też w skali kraju. Najczęściej procedura „Niebieskie Karty" wszczynana jest przez przedstawicieli Policji.

Komenda Główna Policji udostępnia na swojej stronie internetowej corocznie statystyki dot. przemocy w rodzinie / domowej w tym informację o liczbie rejestrowanych przez funkcjonariuszy Policji „Niebieskich Kartach". Informacje te mają charakter ogólnokrajowy (bez danych z działalności innych, upoważnionych do zwalczania przemocy domowej, podmiotów).

Tabela nr 1.

Informacje z procedury „Niebieskie Karty" zarejestrowane przez Policję w Polsce w latach 2021-2023

	2021 r.	**2022 r.**	**2023 r.**
Liczba wypełnionych formularzy „Niebieska Karta - A"(ogółem)	**64 250**	**61 645**	**62 170**
Liczba formularzy wszczynających procedurę	**53 985**	**52 569**	**54 029**
Liczba formularzy dotyczących kolejnych przypadków przemocy domowej w trakcie trwającej procedury	**10 265**	**9 076**	**8 141**
Ogólna liczba ofiar przemocy	**75 761**	**71 631**	**77 832**
Liczba ofiar - kobiet	55 112	51 935	51 631
Liczba ofiar - mężczyzn	9 520	8 714	9 162
Liczba ofiar - małoletnich	11 129	10 982	17 039
Ogólna liczba osób stosujących przemoc domową (ogółem)	**64 846**	**62 244**	**63 016**
Liczba sprawców – kobiety	6 173	6 497	7 595
Liczba sprawców – mężczyźni	58 349	55 426	55 225
Liczba sprawców - nieletni	324	321	196
Ogólna liczba sprawców przemocy domowej będących pod wpływem alkoholu	**33 622**	**31 807**	**30 261**
Sprawcy pod wpływem alkoholu - kobiety	1 831	1872	2 171
Sprawcy pod wpływem alkoholu - mężczyźni	31 769	29 901	28 079
Sprawcy pod wpływem alkoholu - nieletni	22	34	11
Liczba dzieci umieszczonych w niezagrażającym im miejscu (np. rodzina zastępcza, placówka opiekuńcza)	**345**	**566**	**611**

Na podstawie powyższych danych można zauważyć, że na przestrzeni ostatnich trzech lat: od 2021 r. do 2023 r. liczba zakładanych „Niebieskich Kart A" i wszczętych procedur „Niebieskie Karty" (poza rokiem 2022) notuje lekką tendencję wzrostową. Znaczący jest za to wzrost ogólnej liczby ofiar przemocy chociażby w 2023 r. (w stosunku do roku 2022) odnotowano ich o 6 201 więcej.
Wyraźnie widać też, że ofiarami przemocy są głównie kobiety, stanowiąc odsetek w ogólnej liczbie ofiar prawie 73% w 2021 r. i 2022 r. oraz 66% w 2023 r. Sprawcami zaś są przede wszystkim mężczyźni: 90% w 2021 r., 89% w 2022 r. i 88% w 2023 r. Wśród nieletnich zdecydowanie większą grupę stanowią ofiary przemocy niż jej sprawcy - odsetek nieletnich wśród ofiar to 14,68 % w 2021 r., 15,33 % w 2022 r. oraz 21,89 % w 2023 r.

Z niepokojem dostrzec można, że we wskazanym okresie wzrosła znacznie liczba małoletnich wskazanych w procedurze jako ofiary przemocy tj. w stosunku do 2021 r. liczba ta wzrosła w 2023 r. o 5 910 osób. Powyższa sytuacja odnajduje swoje odzwierciedlenie w liczbie dzieci umieszczonych w wyniku Procedury poza domem rodzinnym (pieczy zastępczej). W stosunku do 2021 r. w pieczy zastępczej w 2023 r. umieszczono o 266 małoletnich więcej.
Odnotowany wzrost małoletnich jako ofiar przemocy wynikać może z nowelizacji ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej - uwzględniono w niej zapis, że przez osobę doznającą przemocy domowej należy także rozumieć małoletniego będącego świadkiem przemocy domowej. Poza tym, wzrost świadomości społecznej na temat zjawiska przemocy, ujawnianie przez media skrajnych sytuacji przemocowych w stosunku do małoletnich odgrywa znaczący wpływ na zgłaszanie przemocy do instytucji działających w obszarach jej przeciwdziałania.
Przemoc wobec dziecka jest problemem, który w świadomości społecznej zajmuje szczególne miejsce. Dzieci ze względu na swą bezbronność, wrażliwość i zależność od osób dorosłych, mają o wiele mniejsze możliwości reagowania i obrony w sytuacji doświadczania przemocy (zarówno jako ofiara, jak i świadek przemocy wobec innych osób) niż człowiek dorosły. Jednocześnie skutki doznawania przemocy znacząco wpływają na przyszłe szanse i możliwości rozwojowe dziecka, jego funkcjonowanie w okresie adolescencji i dorosłości, umiejętność budowania więzi osobniczych i społecznych oraz stosowanie przemocy w dorosłym życiu.

Fundacja Dajemy Dzieciom Siłę opublikowała raport z badania „Diagnoza przemocy wobec dzieci w Polsce 2023". Badanie przeprowadzono na próbie

2026 nastolatków. Z wyników badania wynika, że w stosunku do poprzednich badań z lat: 2013 i 2018 wzrosła przemoc rówieśnicza. Odsetek osób, które doświadczyły ze strony rówieśników przemocy fizycznej, wzrósł z 41% w 2013 r. do 48% w 2023 r., natomiast przemocy psychicznej z 28% do 43%.

Z badania wynika, że nastolatkowie doświadczają mniej przemocy fizycznej od bliskiej osoby dorosłej w 2018 r. - 33% dzieci i nastolatków, w 2023 r. – 24%. Mimo tego spadku w dalszym ciągu prawie jedna czwarta nastolatków doświadcza przemocy fizycznej, a ponad jedna piąta (22%) psychicznej.

Przemocy ze strony bliskich dorosłych dzieci i nastolatki najczęściej doświadczają od rodziców. Ojcowie nieco częściej dopuszczają się przemocy fizycznej (35%, wobec 31% matek stosujących tę formę krzywdzenia), matki – psychicznej (43%, wobec 39% ojców). Generalnie jednak, jak wynika z badania i ojcowie i matki krzywdzą dzieci w zbliżonym stopniu. Dziewczyny częściej niż chłopcy deklarują, że doświadczyły przemocy ze strony bliskich dorosłych (36% vs. 29%), były świadkami przemocy w domu (18% vs. 11%), były zaniedbywane fizycznie (9% vs. 7%). Częściej były też wykorzystywane seksualnie, zarówno bez kontaktu fizycznego (34% vs. 17%), jak i z kontaktem fizycznym (13% vs. 3%).

W 2022 r. Ministerstwo Rodziny i Polityki Społecznej zleciło przeprowadzenie badań na temat skali zjawiska przemocy w rodzinie wśród kolejnej grupy osób, która może być szczególnie narażona na stosowanie przemocy domowej, tj. wśród osób starszych i z niepełnosprawnościami.

Z przeprowadzonych badań wynika, że wśród osób z niepełnosprawnościami najczęściej była wskazywana przemoc psychiczna (jej doznawanie zadeklarowało 78,1% osób z niepełnosprawnościami biorących udział w badaniu) oraz fizyczna (57,8%). W przypadku osób starszych – przemoc psychiczna (87,3%), fizyczna (43,1%) i ekonomiczna (43,1%). Podobnie w przypadku osób starszych i osób z niepełnosprawnościami – przemoc psychiczna (70,2%) oraz fizyczna (45,2%) i ekonomiczna (41,1%).

Najczęściej występującą formą przemocy wobec osób starszych była przemoc psychiczna, a następnie przemoc fizyczna, ekonomiczna i zaniedbanie, a najrzadziej natomiast przemoc seksualna. Przemocy fizycznej doznawały najczęściej osoby z niepełnosprawnością – 57,8% respondentów z tej grupy; w następnej kolejności osoby starsze z niepełnosprawnościami – 45%; najrzadziej, ale równie często osoby starsze. Przemocy psychicznej najczęściej doznawały osoby starsze 87%, osoby z niepełnosprawnościami 78%. Natomiast osoby starsze z niepełnosprawnościami wskazały, że doznają przemocy psychicznej w 7%. Inaczej wyglądała sytuacja w przypadku przemocy seksualnej, której

wśród badanych najczęściej doznawały osoby z niepełnosprawnościami – co piąty badany z tej grupy; a w dalszej kolejności także co 6 osoba starsza z niepełnosprawnością oraz co 8 badana osoba starsza. Przemoc ekonomiczna była najczęściej doznana przez osoby starsze – 43% i osoby starsze z niepełnosprawnościami – 41%. Doznawała jej też co trzecia badana osoba z niepełnosprawnościami. Zaniedbania doznała co trzecia badana osoba starsza, 3% osób starszych z niepełnosprawnościami i co piąta badana osoba z niepełnosprawnością.
Jednym z ważniejszych wniosków płynących z pogłębionych wywiadów jakościowych, które dotyczyły rodzajów przemocy, jakiej doznają osoby starsze i osoby z niepełnosprawnościami, jest to, że niemalże zawsze różne formy przemocy łączyły się ze sobą i były stosowane razem lub naprzemiennie w stosunku do tej samej osoby.
Osobą stosującą przemoc domową wobec osób starszych i z niepełnosprawnością byli najczęściej mężczyźni z najbliższego środowiska domowego: mężowie, partnerzy, ojcowie, a rzadziej dorośli synowie. Najczęściej wskazywane przejawy przemocy wobec osób starszych i z niepełnosprawnością to znieważanie, wyzwiska, ośmieszanie, lekceważenie, zastraszanie, szantażowanie, zabieranie/używanie własności osoby starszej bez jej zgody, popychanie, szturchanie, zabieranie pieniędzy.

II.1. Diagnoza zjawiska przemocy domowej na terenie miasta Bolesławiec na podstawie analizy realizacji „Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2021-2025”.

W Gminie Miejskiej Bolesławiec „Niebieskie Karty A” sporządzają przede wszystkim funkcjonariusze Policji. Z ogólnej liczby „Niebieskich Kart” stanowią one odsetek 86% - 2021 r., 92 % - 2022 r. i 80% - 2023 r. Powyższe wynika z faktu, iż to właśnie Policję w pierwszej kolejności wzywa się na pomoc, interwencję w przypadku zdarzeń, w których dochodzi do przemocy. Raczej nieliczne są „Niebieskie Karty” zakładane przez placówki oświaty czy ochronę zdrowia.

Tabela nr 2. Zestawienie „Niebieskich Kart” sporządzonych w Bolesławcu w latach 2021-2023

Podmiot zakładający Niebieską Kartę	*Liczba Niebieskich Kart A wszczynających procedurę „Niebieskie Karty”*		
	2021 r.	*2022 r.*	*2023 r.*
Policja	102	83	122
Pomoc społeczna	12	7	24

Oświata	4	0	5
Organizacja pozarządowa	0	0	0
Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	0	0	0
Ochrona zdrowia	**0**	**0**	**2**
Żandarmeria wojskowa	**0**	**0**	**0**
Razem w tym z małoletnimi	**118** 11	**90** 9	**153** 13

Źródło: opracowanie własne

W omawianym okresie najwięcej „Niebieskich Kart" zarejestrowano w 2023 r. – o 63 Niebieskie Karty więcej niż w 2022 r. Znajduje to również odzwierciedlenie w liczbie spotkań grup roboczych / diagnostyczno - pomocowych, których liczba w 2023 r. wyniosła najwięcej, bo 520 (w 2022 r. – 354 spotkania, a w 2021 r. – 483 spotkania).

Tabela nr 3. Dane dot. realizacji procedury „Niebieskie Karty" w Bolesławcu w latach 2021– 2023

Rodzaj działań	*2021 r.*	*2022 r.*	*2023 r.*
Liczba wszczętych procedur „Niebieskie Karty"	118	90	153
Łączna liczba prowadzonych w danym roku procedur „Niebieskie Karty" (wszczętych i prowadzonych z poprzednich lat)	158	116	172
Liczba zakończonych procedur „Niebieskie Karty"	117	73	86
Łączna liczba spotkań grup roboczych/ diagnostyczno-pomocowych	483	354	520

Źródło: opracowanie własne

Analogicznie do danych statystycznych krajowych również w Bolesławcu sprawcami przemocy są głównie mężczyźni, którzy stanowią odsetek oscylujący ok. 90% w tej grupie, tj. w roku 2021 – 95%, 2022 – 89% , 2023 r. - 84% (2021 r. - 112 mężczyzn, 2022 r.- 80 mężczyzn, 2023 r. – 129 mężczyzn).

Z analizy danych znajdujących się w zbiorach Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Bolesławcu ustalono, że liczba rodzin, które skorzystały z pomocy społecznej z powodu przemocy w rodzinie w latach 2021-2023 była niewielka i wynosiła odpowiednio:
- 2021 rok: 9 rodzin, którym udzielono świadczeń na łączną kwotę 39.124,43 zł;
- 2022 rok: 3 rodziny, którym udzielono świadczeń na łączną kwotę 36.809,64 zł;
- 2023 rok: 8 rodzin, którym udzielono świadczeń na łączną kwotę 14.132,00 zł.

Porównując dane do ogólnej liczby prowadzonych we wskazanym okresie procedur „Niebieskie Karty" należy stwierdzić, iż powodem występowania przemocy domowej raczej rzadko jest ubóstwo i brak pieniędzy.

Dotychczas w ramach realizacji Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Bolesławcu prowadził Miejski Ośrodek Poradnictwa dla Rodzin i Osób Dotkniętych Przemocą, Uzależnieniem i Kryzysem zwanym dalej Ośrodkiem Poradnictwa. Ośrodek finansowany jest z budżetu Gminy Miejskiej Bolesławiec, ze środków przeznaczonych na przeciwdziałanie alkoholizmowi i narkomanii w ramach realizacji Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii.

Miejski Ośrodek Poradnictwa dla Rodzin i Osób Dotkniętych Przemocą, Uzależnieniem i Kryzysem w Bolesławcu zatrudnia psychologów, psychoterapeutę, specjalistę terapii uzależnień, socjoterapeutę, konsultanta ds. uzależnień, prawnika i streetworkera. Wsparcie dla mieszkańców Bolesławca jest bezpłatne. Do Ośrodka Poradnictwa zgłaszają się głównie osoby szukające interwencyjnie pomocy w związku z występowaniem przemocy, zagrożone przemocą, osoby uzależnione od alkoholu i środków psychoaktywnych i ich najbliżsi.

Każdorazowo o możliwości skorzystania z pomocy we wskazanym Ośrodku Poradnictwa informowani są w ramach prowadzonych procedur „Niebieskie Karty" zarówno ofiary jak i sprawcy przemocy.

Tabela nr 4. Liczba osób, które skorzystały ze wsparcia Ośrodka Poradnictwa w latach 2021-2023

2021 r.	2022 r.	2023 r.
532 osoby	788 osób	884 osoby

Źródło: Opracowanie własne, dane MOPS

Przedstawione dane statystyczne jednoznacznie wskazują na potrzebę i zasadność prowadzenia przez Gminę tego typu Ośrodka Poradnictwa. Miejski Ośrodek Poradnictwa dla Rodzin i Osób Dotkniętych Przemocą, Uzależnieniem i Kryzysem w Bolesławcu zabezpiecza nie tylko potrzeby osób wymagających wsparcia, ale stanowi również zaplecze dla kadry pracującej bezpośrednio z osobami doznającymi przemocy i sprawcami przemocy. Dzięki takim działaniom Gminy osoby i rodziny objęte są systemowym, interdyscyplinarnym wsparciem.

W okresie realizacji Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2021 -2025 w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Bolesławcu powstał Dział ds. przeciwdziałania przemocy domowej. W dziale tym zatrudnieni są pracownicy socjalni, którzy w swoim zakresie obowiązków służbowych posiadają prowadzenie procedur „Niebieskie Karty". Osoby tam zatrudnione stale podnoszą swoje kompetencje zawodowe w celu jak najlepszego i skutecznego pomagania osobom i rodzinom wymagającym wsparcia.

Wszystkie publiczne placówki oświatowe z terenu Bolesławca, gdy występuje taka konieczność, współpracują w ramach grup diagnostyczno - pomocowych w zakresie diagnozowania problemu przemocy w konkretnej rodzinie i tworzeniu dla niej planu pomocy, ze szczególnym uwzględnieniem potrzeb dziecka. Ponadto w placówkach tych prowadzone są systematycznie działania edukacyjne i profilaktyczne skierowane do dzieci i młodzieży, a także osób dorosłych – rodziców, w zakresie szeroko rozumianego przeciwdziałania przemocy. Są to spotkania i prelekcje nt. asertywnej odmowy, obrony swoich praw, radzenia sobie ze stresem i napięciem, promowania nieagresywnych zachowań, itp. Poza tym prowadzi się w nich pracę wychowawczą doskonalącą umiejętności interpersonalne dzieci i młodzieży, rozwijającą zainteresowania, pasje, empatie, tolerancję i poczucie odpowiedzialności za swoje czyny. W każdej szkole i przedszkolu można znaleźć informacje o miejscach, gdzie udziela się pomoc w przypadku przemocy.

Postanowienia zawarte w Gminnym Programie Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej na lata 2024 – 2030 zakładają kontynuację szerokiego spektrum działań mających na celu zarówno zwrócenie uwagi opinii publicznej na zjawisko przemocy domowej, ochronę i pomoc osobom doznającym przemocy domowej, jak i podejmowanie odpowiednich działań wobec osób stosujących przemoc oraz zwiększenie profesjonalizmu służb w udzielaniu pomocy osobom doznającym przemocy domowej.

Rozdział III. Cele Programu

Cel główny: „Zwiększenie skuteczności przeciwdziałania przemocy domowej oraz zmniejszenie skali tego zjawiska wśród mieszkańców Bolesławca".

Dążenie do osiągnięcia celu głównego odbywać się będzie poprzez realizację następujących celów szczegółowych:

Cel 1: Zintensyfikowane działania profilaktyczne, diagnostyczne i edukacyjne w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej.

Lp.	Zadania	Termin	Podmiot realizujący
1.	Podnoszenie kompetencji osób realizujących zadania związane z przeciwdziałaniem przemocy – poszerzanie wiedzy, profilaktyka wypalenia zawodowego.	2024 r. do 2030 r.	MOPS, Policja, zespół interdyscyplinarny, PCPR, MKRPA, Sąd, Prokuratura, placówki oświatowe, placówki ochrony zdrowia, organizacje pozarządowe
2.	Działania profilaktyczne wśród mieszkańców Bolesławca (w tym dzieci i młodzieży) nt. przemocy, agresji oraz sposobów radzenia sobie z tymi emocjami. Udzielanie informacji i edukowanie na temat zjawiska przemocy	2024 r. do 2030 r.	MOPS, Policja, PCPR, placówki oświatowe, MKRPA, organizacje pozarządowe, poradnie prowadzone przez kościół

	domowej w ramach realizowanych działań.		
3.	Przygotowywanie i rozpowszechnianie materiałów informacyjnych oraz edukacyjnych z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej.	2024 r. do 2030 r.	MOPS, Policja, zespół interdyscyplinarny, PCPR, MKRPA, Sąd, Prokuratura, placówki oświatowe, placówki ochrony zdrowia, organizacje pozarządowe
4.	Prowadzenie poradnictwa, w szczególności przez działania edukacyjne służące wzmocnieniu funkcji opiekuńczych i wychowawczych, alternatywnych wobec stosowania przemocy, jak również dotyczące wzrostu kompetencji rodziców i opiekunów w środowisku zagrożonym przemocą domową, a także w odniesieniu do grup ryzyka, np. małoletnich w ciąży.	2024 r. do 2030 r.	MOPS, Policja, zespół interdyscyplinarny, placówki oświatowe, ochrona zdrowia, organizacje pozarządowe, Sąd
5.	Opracowanie i realizacja gminnego programu przeciwdziałania przemocy domowej oraz ochrony osób doznających przemocy domowej.	2024 r. do 2030 r.	MOPS

Wskaźniki osiągnięcia celów szczegółowych:

a) liczba i tematyka szkoleń, liczba konferencji i prelekcji, liczba superwizji i działań podnoszących kompetencje zawodowe w ramach przeciwdziałania przemocy domowej oraz liczba osób korzystających z tych form edukacji,

b) liczba zajęć, warsztatów organizowanych w ramach szkolnych programów profilaktycznych oraz liczba klas i uczniów nimi objętych,
c) liczba placówek prowadzących poradnictwo w zakresie przeciwdziałania przemocy
domowej,
d) liczba przeprowadzonych lokalnych diagnoz zjawiska przemocy domowej,
e) liczba i rodzaj rozpowszechnionych materiałów informacyjnych nt. przeciwdziałania przemocy domowej (broszury, konferencje),
f) liczba osób, którym udzielono informacji dotyczących przeciwdziałania przemocy domowej w ramach prowadzonej działalności.

Cel 2: Zwiększenie dostępności i skuteczności ochrony oraz wsparcia osób doznających przemocy domowej.

Lp.	Zadania	Termin	Podmiot realizujący
1.	Funkcjonowanie zespołu interdyscyplinarnego	2024 r. do 2030 r.	MOPS
2.	Bieżąca realizacja procedury „Niebieskie Karty” funkcjonowanie grup diagnostyczno-pomocowych	2024 r. do 2030 r.	Ustawowo uprawnione podmioty
3.	Aktualizacja na stronach internetowych baz teleadresowych instytucji samorządowych, podmiotów oraz organizacji pozarządowych świadczących usługi dla osób doznających przemocy domowej, z wyszczególnieniem podmiotów zapewniających miejsca schronienia oraz podmiotów świadczących wsparcie w formie poradnictwa specjalistycznego	2024 r. do 2030 r.	MOPS, Policja, PCPR, MKRPA, Sąd, Prokuratura, placówki oświatowe, placówki ochrony zdrowia, organizacje pozarządowe
4.	Realizacja pomocy dla ofiar przemocy w formie poradnictwa specjalistycznego indywidualnego i grupowego (psycholog, terapeuta, prac. socjalny,	2024 r. do 2030 r.	MOPS, PCPR, organizacje pozarządowe, placówki ochrony zdrowia

	prawnik, pedagog, itp.). Poszerzanie oferty placówek wspierających i udzielających pomocy osobom doznającym przemocy domowej		
5.	Organizowanie grup wsparcia, programów terapeutycznych i pomocy psychologicznej, pedagogicznej, prawnej, socjalnej, rodzinnej dla ofiar przemocy	2024 r. do 2030 r.	MOPS, PCPR, org. Pozarządowe, placówki ochrony zdrowia
6.	Realizacja indywidualnych i grupowych działań edukacyjnych kierowanych do osób doznających przemocy domowej, w szczególności w zakresie podstaw prawnych i zagadnień psychologicznych dotyczących reakcji na przemoc domową	2024 r. do 2030 r.	MOPS, zespół interdyscyplinarny, organizacje pozarządowe
7.	Upowszechnianie informacji w zakresie możliwości i form udzielania pomocy osobom doznającym przemocy domowej w szczególności: medycznej, psychologicznej, pedagogicznej, prawnej, socjalnej, zawodowej i rodzinnej	2024 r. do 2030 r.	MOPS, PCPR, UM, zespół interdyscyplinarny, Sąd
8.	Realizowanie programów korekcyjno-edukacyjnych dla sprawców przemocy	2024 r. do 2030 r.	PCPR, organizacje pozarządowe
9.	Stworzenie możliwości korzystania w Bolesławcu z telefonu zaufania (informacyjnego) dla osób dotkniętych przemocą w rodzinie	2024 r. do 2030 r.	MOPS, PCPR, UM, organizacje pozarządowe
10.	Zapewnienie osobom doznającym przemocy domowej pomocy świadczonej przez specjalistyczne ośrodki	2024 r. do 2030 r.	MOPS, PCPR, ochrona zdrowia, organizacje pozarządowe

	wsparcia dla osób doznających przemocy domowej		
11.	Zapewnianie ochrony dzieciom w trybie art. 12a ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej	2024 r. do 2030 r.	MOPS, Policja, ochrona zdrowia

Wskaźniki osiągnięcia celów szczegółowych:

a) liczba spotkań zespołu interdyscyplinarnego,
b) liczba utworzonych w danym roku grup diagnostyczno-pomocowych,
c) liczba funkcjonujących w danym roku grup diagnostyczno-pomocowych,
d) liczba funkcjonujących w danym roku grup diagnostyczno-pomocowych w rozszerzonym składzie.
e) liczba wszczętych w danym roku procedur „Niebieskie Karty", tj. liczba sporządzonych formularzy „Niebieska Karta – A" przez przedstawicieli poszczególnych podmiotów wszczynających procedurę,
f) liczba kontynuowanych w danym roku procedur „Niebieskie Karty" wszczętych w latach poprzedzających rok sprawozdawczy,
g) liczba wypełnionych formularzy „Niebieska Karta – A" dokumentujących kolejne zdarzenia stosowania przemocy domowej w sprawach toczących się procedur „Niebieskie Karty",
h) liczba osób doznających przemocy domowej objętych w danym roku działaniami w ramach procedury „Niebieskie Karty",
i) liczba osób doznających przemocy domowej objętych w danym roku działaniami w ramach procedury „Niebieskie Karty", ze względu na problem przemocy fizycznej,
j) liczba osób doznających przemocy domowej objętych w danym roku działaniami w ramach procedury „Niebieskie Karty", ze względu na problem przemocy psychicznej,
k) liczba osób doznających przemocy domowej objętych w danym roku działaniami w ramach procedury „Niebieskie Karty", ze względu na problem przemocy ekonomicznej,
l) liczba osób doznających przemocy domowej objętych w danym roku działaniami w ramach procedury „Niebieskie Karty", ze względu na problem wykorzystania seksualnego,

ł) liczba osób doznających przemocy domowej objętych w danym roku działaniami w ramach procedury „Niebieskie Karty”, ze względu na problem cyberprzemocy,
m) liczba wypełnionych formularzy „Niebieska Karta – C”.
n) liczba zamkniętych spraw prowadzonych w procedurze „Niebieskie Karty”,
o) liczba rodzin monitorowanych z powodu przemocy domowej,
p) liczba udostępnionych na stronach internetowych aktualizacji baz teleadresowych placówek pomocowych,
q) liczba udzielonych informacji nt. form pomocy dla ofiar przemocy domowej, opracowanych materiałów,
r) liczba działań edukacyjnych indywidualnych i grupowych,
s) liczba udzielonych porad i konsultacji,
t) liczba osób/rodzin i forma udzielonej im pomocy z ustawy o pomocy społecznej,
u) realizowane lokalnie programy pomocowe i liczba uczestników w tych programach,
v) liczba powstałych grup wsparcia i liczba osób w tych grupach,
w) liczba uczestników w programach korekcyjno-edukacyjnych dla sprawców przemocy,
x) liczba osób korzystających z telefonu zaufania,
y) liczba osób korzystających ze specjalistycznych ośrodków wsparcia dla osób doznających przemocy domowej,
z) liczba dzieci, którym zapewniono bezpieczeństwo ze względu na zagrożenie życia lub zdrowia.

Cel 3: Zwiększenie skuteczności oddziaływań wobec osób stosujących przemoc domową.

Lp.	Zadania	Termin	Podmiot realizujący
1.	Działania wobec osób stosujących przemoc domową, w tym w ramach procedury „Niebieskie Karty”	2024 r. do 2030 r.	MOPS, zespół interdyscyplinarny, Policja, PCPR
2.	Działanie i współpraca służb w zakresie monitorowania zachowań osób uprzednio skazanych za stosowanie przemocy domowej, w tym wymiana informacji między nimi	2024 r. do 2030 r.	MOPS, zespół interdyscyplinarny, Policja, Sąd, Prokuratura

Wskaźniki osiągnięcia celów szczegółowych:

a) liczba osób stosujących przemoc domową objętych procedurą „Niebieskie Karty”,
b) liczba wypełnionych formularzy „Niebieska Karta – D”,
c) liczba wszczętych postępowań przygotowawczych w sprawach związanych z przemocą domową,
d) liczba odmów wszczęcia postępowań przygotowawczych w sprawach związanych z przemocą domową,
e) liczba zakończonych postępowań przygotowawczych w sprawach związanych z przemocą domową przez sporządzenie aktu oskarżenia,
f) liczba zakończonych postępowań przygotowawczych w sprawach związanych z przemocą domową przez umorzenie postępowania.

Cel 4: Podnoszenie jakości i dostępności świadczonych usług przez rozwijanie i doskonalenie kompetencji przedstawicieli instytucji i podmiotów realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej.

Lp.	Zadania	Termin	Podmiot realizujący
1.	Opracowywanie potrzeb szkoleniowych członków zespołów interdyscyplinarnych oraz grup diagnostyczno-pomocowych w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej	2024 r. do 2030 r.	MOPS, zespół interdyscyplinarny
2.	Wdrożenie systemu wsparcia dla osób pracujących bezpośrednio z osobami doznającymi przemocy domowej i z osobami stosującymi przemoc domową, w formie m.in. superwizji, coachingu, doradztwa, grup wsparcia	2024 r. do 2030 r.	MOPS, zespół interdyscyplinarny, Policja, PCPR, placówki oświatowe, ochrona zdrowia, organizacje pozarządowe, Sąd, Prokuratura

Wskaźniki osiągania celów szczegółowych:

a) liczba diagnoz potrzeb szkoleniowych,
b) liczba uczestników szkoleń z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej,

c) liczba osób poddanych różnym formom poradnictwa i wsparcia psychologicznego,
d) liczba zrealizowanych spotkań superwizyjnych,
e) liczba osób uczestniczących w spotkaniach superwizyjnych.

III.1 Adresaci Programu

Program jest skierowany do:
1. mieszkańców Bolesławca, w szczególności osób zagrożonych przemocą domową,
2. służb zajmujących się przeciwdziałaniem przemocy domowej.

III.2 Realizatorzy Programu

1. Zespół interdyscyplinarny;
2. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Bolesławcu;
3. Komenda Powiatowa Policji w Bolesławcu;
4. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Bolesławcu;
5. Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Bolesławcu;
6. Prokuratura Rejonowa w Bolesławcu;
7. Urząd Miasta Bolesławiec: Wydział Społeczny, Wydział Oświaty;
8. Starostwo Powiatowe w Bolesławcu;
9. Zespół Kuratorskiej Służby Sądowej w Bolesławcu;
10. Placówki ochrony zdrowia;
11. Placówki oświatowe;
12. Organizacje pozarządowe, związki wyznaniowe.

III.3 Finansowanie Programu

Źródłem finansowania zadań Programu są środki własne pochodzące z budżetu Gminy Miejskiej Bolesławiec, m.in. ze środków przeznaczonych na przeciwdziałanie alkoholizmowi i narkomanii w ramach realizacji Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii, budżetów poszczególnych instytucji i placówek.
Systematycznie prowadzony monitoring realizacji zadań Programu umożliwi dokonanie oceny poziomu ich wykonania i skuteczności oraz pozwoli zaplanować i przeprowadzić ewentualne korekty w Programie, których celem będzie lepsze dopasowanie do potrzeb i problemów środowiska lokalnego.

Uzasadnienie

Zgodnie z art. 6 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy domowej (tj. Dz.U. z 2024 poz. 1673 z późn. zm.) gminy zobowiązane są do przygotowania i realizacji Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej.

Opracowanie nowego dokumentu programowego podyktowane jest koniecznością dostosowania postanowień Programu do zmian legislacyjnych dokonanych w szeregu ustaw w obszarze przeciwdziałania przemocy oraz wejściem w życie Rządowego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej na lata 2024 – 2030.

Realizacja Programu nie skutkuje zmianami w budżecie Gminy Miejskiej Bolesławiec. Zadania finansowane są w ramach środków własnych jednostek i podmiotów zaangażowanych w realizację Programu.

Przewodniczący Rady Miasta
Bolesławiec

Łukasz Jaźwiec